

BLOG PERSONAL

De Jaume PATUEL i PUIG

Pedapsicogog i psicoanalista

<http://lacomunidad.elpais.com/jaumepatuel>

jpatuel@copc.es

RECURSOS HUMANS O HUMANS AMB RECURSOS?

Suposo que tots ben bé sabeu, per experiència, que en entrar a una fàbrica o una altra mena d'entitat s'hi troben diversos departaments. I així, tenim el departament d'informàtica, el departament de didàctica, el departament de material tècnic, departament d'investigació i d'altres. Però també n'hi ha un que es diu *departament de recursos humans*.

En una societat neoliberal que vol aparentar ser humanitzadora, que vol tenir en compte la dimensió humana de la persona per fer rendir més els homes i les dones en el treball, li convé posar un departament humà. Així es té en consideració als treballadors. A més, se'ls explica molt bé en què consisteix.

Ara bé, se'ls considera més com a persona o, més aviat, com un recurs més de la rendibilitat de l'entitat?

En principi, el rètol de departament de *recursos humans* ens indica que és quelcom que pot ser posat o tret en benefici de l'entitat. Els departaments es posen i es treuen segons les necessitats del moment o conveniències de l'època que passen les entitats. I no diguem ara en plena crisi on es demostra que són realment "recursos".

Per altra banda, aquest departament està sota la guia del poder de la direcció. Moltes vegades aquest poder passa a les direccions mitjanes o comandament intermedis. I això genera tot un altre problema. Com, per exemple, l'abús de poder, el mobbing o d'altres accions de pressió. Tot amb un intent de dissimular. A més, ho aconsegueixen.

Conseqüentment, com a recurs humà se'l pot treure o posar-lo en altre lloc o anul·lar-lo o prescindir-ne. És només un recurs. Recurs, això sí, que té veu, té pensament, té sentiments. Però pot expressar allò que sent, veu i pensa?

Aleshores ens trobem que hi ha d'haver un gran canvi en les entitats que tenen aquest departament i perfilar-lo d'una altra forma, per tal que sigui eficaç, rendible i sigui recurs transformador, transformant i transformat de l'entitat. Com se gestiona tot això en aquests moments de crisi?

En el meu entendre, crec que el rètol s'hauria de canviar i que fos un departament transversal i que depengués directament de l'alta direcció i que aquesta fos raonable, possible? Aleshores, seria adequat posar HUMANS AMB RECURSOS. Altrament dit, potenciar i formar les persones no com a recursos sinó com a subjectes. Una subjectivitat que treballa els seus recursos o qualitats. I això aniria a més, si l'alt standing o l'alta direcció són també "Humans amb recursos".

L'entitat tindria consciència de ser alguna cosa més que una simple entitat de guanyar diners sense límits i tenir robots a la seva disposició. Seria un capitalisme civilitzat amb ulls humans. La crisi ens està demostrant tot el contrari.

Cal una nova mentalitat *d'entitat de serveis*. Els diners per si mateixos no són res. Les idees són les que fan que el diner prengui una direcció o una altra per la voluntat humana de progrés, la voluntat de superar la depredació que tot ser humà experimenta en el seu interior.

Dins aquesta nova mentalitat de servei, d'innovació, de creació, de canvi, també caldria un altre element. L'entitat no hauria de tenir *un capital humà*, que ha de rendir d'acord amb les seves premisses, sinó que hauria de tenir *Humans amb capital*: capital d'invençió, de creació, d'innovació, de canvi, de transformació.

Som de ple en una societat de coneixements, però no únicament tècnics, sinó també de la corporalitat (neurociències), de la psique (nivells de consciència) i d'humanitat: la Saviesa perenne de tota tradició i l'actual que tota persona té en el seu interior. Aquest és el capital que cal cercar, treure, purificar i fer rendir per crear una nova civilització o cultura en benefici de tots i evitar ser recurs o capital humans, per arribar a ser éssers humans amb capital i recursos.

Aleshores tindrem realment un nou model de creixement global. Sense somiar truites, però no deixant de fer-ho. I evitar l'efecte *Bradley* (dir una cosa per quedar bé i fer-ne una altra). Hi ha persones

molt especialitzades en aquest discurs esquizofrènic: Dir una cosa i ser conscient que la realitat n'és una altra.

Així i tot, el lloc on ha de començar aquest canvi és en el nostre metre quadrat. El lloc on vivim. És viure que els que estan al nostre voltant, començant per la família, són humans amb capital i recursos i no a l'inrevés: recursos humans al servei del poder-familiar.

I així poder superar la segona part de la frase de Bertrand Russell:

“Gran part de les dificultats per les que passa el món es deuen a que, els ignorants estan completament segurs i els intel·ligents són plens de dubtes”. La persona amb seny, intel·ligent, que sap que no és un recurs ni un capital, sinó un humà amb recursos i capital, en el meu entendre, crec que podrà ajudar a fer un *nou model global d'humanització*. I així pugui donar pas a un nou canvi històric en la conscienciació de la humanitat.

Acaba de ser publicat un llibre sota el títol *Manifiesto de derechos humanos*(2011). Traduït de l'anglès: *The human Rights Manifesto*. Ens corrobora que l'home no és un recurs, sinó que té recursos. I així reconèixer el poder intrínsec del dret a la dignitat humana, nucli antropològic irreductible.